

**Gulbenes Mūzikas skolas
mācību priekšmeta programma
Kokles spēle**

1. Mācību priekšmeta programmas mērķi :

- 1.1. apgūt IP Stīgu instrumentu spēle – Kokles spēle 20V apmācības programmu;
- 1.2. nodrošināt izglītojamā iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei izglītības programmā *Stīgu instrumentu spēle – Kokles spēle*;
- 1.3. sekmēt audzēkņu veidošanos par garīgi attīstītām un radošām personībām;
- 1.4. sagatavot audzēkņus patstāvīgai muzicēšanai pēc Mūzikas skolas absolvēšanas.

2. Mācību priekšmeta programmas uzdevumi :

- 2.1. nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi;
- 2.2. attīstīt audzēkņu individuālās radošās spējas;
- 2.3. attīstīt kolektīvās muzicēšanas pamatprasmes;
- 2.4. sekmēt muzikālās darbības pieredzes apguvi mūzikas instrumenta spēlē;
- 2.5. attīstīt muzikālo domāšanu;
- 2.6. apgūt pamattermināloģiju mūzikā;
- 2.7. sniegt zināšanas par mūzikas stiliem, žanriem, laikmetiem un komponistu daiļradi.

3. Mācību priekšmeta apguves ilgums un apjoms:

- 3.1. mācību periods: 6(7) gadi;
- 3.2. mācību nedēļu skaits: 210;
- 3.3. kopējais kontaktstundu skaits: 420 ;
- 3.4. mācību gads paredzēts izglītojamajiem, lai nodrošinātu secīgu pāreju no vienas izglītības pakāpes nākamajā.

4. Mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji, pamatprincipi un kārtība:

- 4.1. mācību sasniegumus vērtē:
 - 4.1.1. pārbaudījumu komisija – mācību koncertos, tehniskajās ieskaitēs, pārceļšanas ieskaitēs un noslēguma eksāmenos;
 - 4.1.2. pedagogs – ikdienas darbā, kā arī semestra un mācību gada noslēgumā;
- 4.2. vērtēšanas kritērijus mācību koncertos, tehniskajās ieskaitēs pārceļšanas ieskaitēs un noslēguma eksāmenos,(skatīt pielikumā Nr. 1);
- 4.3. tehniskā ieskaite un ikdienas darba sasniegumi tiek vērtēti ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:
 - augsts apguves līmenis: 10 (izcili), 9 (teicami);
 - optimāls apguves līmenis: 8 (ļoti labi), 7 (labi), 6 (gandrīz labi);
 - vidējs apguves līmenis: 5 (viduvēji), 4 (gandrīz viduvēji);

- zems apguves līmenis: 3 (vāji), 2 (ļoti vāji), 1 (ļoti, ļoti vāji);
- 4.4. semestra atzīmi veido:
 - 4.4.1. vērtējums mācību koncertā;
 - 4.4.2. vērtējums tehniskajā ieskaitē (izņemot II semestri 6. klasē);
 - 4.4.3. ikdienas darba vidējais vērtējums;
- 4.5. semestra vērtējums ir neapmierinošs (>4), ja mācību koncertā un tehniskajā ieskaitē nav saņemts pietiekams vērtējums (vismaz 4);
- 4.6. gada atzīmi veido I un II semestra vidējais vērtējums;
- 4.7. noslēguma eksāmena vērtējumu veido:
 - 4.7.1. tehniskās daļas vērtējums (30%);
 - 4.7.2. mākslinieciskās daļas vērtējums (70%).
- 4.8. galīgo atzīmi veido II semestra, gada un noslēguma eksāmena vidējais vērtējums.

5. Mācību sasniegumu vērtēšanas prasības, formas un veidi:

- 5.1. tehniskā ieskaite 2 reizes gadā (1.klasei tehniskā ieskaite II semestrī, 6. klasei tehniskais eksāmens I semestrī):
 - 2.- 6. (7.) kl. – 1 gamma + 1 etīde no galvas;
- 5.2. mācību koncerts I semestrī, skaņdarbi jāatskaņo no galvas:
 - 1.-5. klasei – 2 skaņdarbi;
 - 6. (7.) klasei – 1 skaņdarbs.
- 5.3. mācību koncerts II semestrī (izņemot 6. klasi) – no galvas jāatskaņo 1 vai 2 skaņdarbi;
- 5.4.pārceļšanas ieskaite (1.-5.kl.) vai eksāmens (6. kl.) mācību gada noslēgumā, skaņdarbi jāatskaņo no galvas:
 - 1.-5. klasei – 2 dažāda rakstura miniatūras.
- 5.5. noslēguma eksāmens 6. klasei:
 - tehniskā daļa – 1 mažora un 1 minora gamma līdz 5 zīmēm + 1 etīde vai virtuozs skaņdarbs no galvas;
 - mākslinieciskā daļa -1 izvērsta formas skaņdarbs(svīta, variācijas, fantāzija, koncerta vai sonātes daļa), latviešu tautas melodijas instrumentāla apdare, 1 virtuozs skaņdarbs vai etīde, 1 lirisks skaņdarbs.
- 5.6.noslēguma eksāmena mākslinieciskās daļas noklausīšanās 6. klasei 3 reizes II semestrī (1. -2. reizē no notīm, 3. reizē no galvas).

6. Mācību priekšmeta programmas apguves secība:

1. klase

- 1. Apjoms – 2 stundas nedēļā, 70 stundas gadā
- 2. Kokles spēles programmas uzdevumi:
 - 2.1. pamatzināšanas par kokli, instrumenta vēsturisko attīstību, nozīmi folklorā;
 - 2.2. stājas veidošana;
 - 2.3. spēles veidi:

- spēle plektra tehnikā, pirmo pamatpozīciju(I-V) apguve ar vingrinājumu un tautas dziesmu palīdzību;
- spēle pirkstu tehnikā, pirkstu, plaukstu, elkoņa pareizs stāvoklis, izmantojami vingrinājumi, etīdes, kas jāapgūst atsevišķi ar katru roku, mainot rokas un spēlējot kopā ar abām rokām;
- kombinētā tehnika, precīza pirkstu un plektra maiņa ar vingrinājumu, etīžu un tautas dziesmu palīdzību.

2.4. lapas lasīšanas iemaņu attīstība;

2.5. nošu teksta, ritma, dinamikas zīmju un aplikatūras apzīmējumu apgūšana.

Mūzikas

termini: pizzicato, simile, volta, legato, allegro, andante.

3. Priekšmeta saturs:

3.1. Instrukīvā tehnika:

- 2 gammas 1-2 oktāvās, tonikas trijskanis, akordi atsevišķi;
- vingrinājumi atbilstoši spēles tehnikām;
- 8-10 etīdes gadā;

3.2. Dažāda rakstura skaņdarbi:

- 8-10 skaņdarbi(tautas dziesmas vai miniatūras).

4. Pārbaudes formas:

4.1. 2 mācību koncerti(I un II semestrī);

4.2. tehniskā ieskaite I semestrī;

4.3. pārceļšanas ieskaite(II semestrī).

5. Ieteicamā nošu literatūra:

5.1. Instrukīvais repertuārs:

Gammas – C dur, a moll

Etīdes - A.Nikolajevs Etīde nr.24;

A.Žilinskis Etīde nr.50;

V.Kotovs Etīdes nr.36., 37.,40.,45.,85.,86.,87;

Berkovičs Etīdes nr.1.,2;

K.Černi Etīdes nr. 1.-7.

5.2. Mākslinieciskais repertuārs:

Tautas dziesmas, dejas, rotaļas:

Liet.t.dz. M.Blimbergas apd. Div gailīši;

Latv.t.dz. V.Salaka apd. Kas dārzā?, Kupla liepa izaugusi,

Kumeliņi, kumeliņi, Stāvēju dziedāju, Stādīju ieviņu, Aijā žūžu,

Dzeltens manis kumeliņis;

Latv.t.dz. S.Krasnopjorova apd. Aiz ezera Balti bērzi, Čuči mana

līgaviņa, Es mācēju danci vest, Krusta kazaks, Dzeguze kūko;

Oriģinālskaņdarbi:

V.Salaks Deja;

L.Mocarts Polonēze.

7. Mācību priekšmeta programmas apguves secība:

2.klase

1. Apjoms – 2 stundas nedēļā, 70 stundas gadā.

2. Kokles spēles programmas uzdevumi:

2.1. Papildināt zināšanas Kokles spēlē:

- attīstīt audzēkņu profesionālās dotības, pilnveidot tehniskās iemaņas;
- iepazīšanās ar nofīm basa atslēgā;
- turpināt attīstīt lasīšanu no lapas;
- ritmu(punktētu, sinkopētu), dinamisko zīmju(pp, mp, mf,ff), tempu(moderato, allegretto), mūzikas terminu(staccato, ritenuto) apzīmējumu apguve;
- instrumenta glabāšanas noteikumi;
- veicināt audzēkņu piedalīšanos koncertos, festivālos un konkursos.

3. Priekšmeta saturs:

3.1. Instrukīvā tehnika:

- 4 gammas 1-2 oktāvās līdz 1 zīmei, tonikas trijskanis, akordi kopā;
- Vingrinājumi arfas tehnikas apgūšanai, citu tehniku attīstīšanai;
- 8-10 etīdes;
- 1-2 polifonijas;
- 8-10 skaņdabi (t.dz. vai miniatūras).

4. Pārbaudes formas:

- 4.1. mācību koncerti(I un II semestrī);
- 4.2. tehniskās ieskaite(I un II semestrī);
- 4.3. pārceļšanas ieskaite(II semestrī).

5. Ieteicamā nošu literatūra:

5.1. Instrukīvais repertuārs:

Gammas – G dur, e moll, F dur, d moll

Etīdes - E.Šitte Etīdes nr.100., 150.;

A.Žilinskis Etīdes nr.96., 139.;

J.Keņģis Etīde nr.111.;

J.Švedas Etīde nr. 158.;

A.Cabels Etīdes nr. 122., 127., 132., 142.;

S.Krasnopjorovs Etīdes nr.108., 114., 128., 145.;

K.Černi Etīdes nr. 29., 39., 43., 51., 67., 69.;

V.Kotovs Etīdes nr.24., 93.-97.;

Kanona tipa pizzicato vingrinājumi;

Šradika tipa pizzicato vingrinājumi.

5.2. Mākslinieciskais repertuārs:

Tautas dziesmas,dejas:

Latv.t.dz. T.Vainovskas apd. Dieti, dieti jaunas meitas, Mazais kamoliņš;

Latv.t.dz. S.Krasnopjorova apd. Ritenītis, Jaunais stūris;

Latv.t.dz. G.Ordelovska apd. Ej bāliņi lūkoties;

Latv.t.dz. V.Salaka apd. Māmiņ mīļa, saulīt jauka, Rozēm kaisu istabiņu, Ko es došu, ko es ņemšu, Ko tie ļaudis izrunāj, Guļu, guļu miegs nenāk.

Polifoniski skandarbi:

A.Goldveizers Mazs kanons;

V.F.Bahs Menuets;

L.Mocarts Humoreska, Poloneze, Menuets.

Oriģinālskaņdarbi:

V.Salaks Deja, Polka, Atsveicināšanās dziesma;

A.Andžāne Melodija;

V.Kotovs Kaķu polka;

O.Taktakišvili Mierinājums;

J.Mediņš Jautrā solī.

8. Mācību priekšmeta programmas apguves secība:

3.klase

1. Apjoms – 2 stundas nedēļā, 70 stundas gadā.

2. Kokles spēles programmas uzdevumi:

2.1. atbilstoši muzikālajām dotībām celt audzēkņu spēles tehnisko un māksliniecisko līmeni;

2.2. mācīt izprast mūzikas valodu, tās izteiksmes līdzekļus;

2.3.plašo un salikto (IX-XII) pozīciju apgūšana;

2.4.plektra tehnikā legato, staccato, glissando;

2.5. darbs ar slēdžiem, to pielietojums spēles laikā;

2.6. lapas lasīšanas iemaņu atīstīšana;

2.7. veicināt audzēkņu piedalīšanos koncertos, festivālos un konkursos

3.Priekšmeta saturs:

3.1.Instruktīvā tehnika:

- gammas līdz 2 zīmēm, trijskņi pretkustībā, akordi, arpēdžijas;
- 4-6 eņdes;

- 2-3 polifonijas;
- 6-8 skaņdabi;
- 1-2 izvērstas formas skaņdarbi vai skaņdarbi ar klavieru pavadījumu.

4. Pārbaudes formas:

- 4.1. mācību koncerti(I un II semestrī);
- 4.2. tehniskās ieskaite(I un II semestrī);
- 4.3. pārceļšanas ieskaite(II semestrī).

5. Ieteicamā nošu literatūra:

5.1. Instruktivais repertuārs:

Gammas – B dur, g moll, D dur, h moll

Etīdes - A.Cabels Etīdes nr.161., 165., 172., 174., 178.;

V.Kotovs Etīdes nr.98., 99., 105., 106., 107.;

J.Švedas Etīde nr.167.;

A.Kastners Etīde nr.185.;

S.Krasnopjorovs Etīdes nr. 184.;

K.Černi Etīdes nr. 38., 45., 52., 55., 56., 57., 62., 67., 229., 230.

5.2. Mākslinieciskais repertuārs:

Tautas dziesmas, dejas:

Latv.t.dz. V.Kotova apd. Ručers, Dvieļu deja, Apkārt kalnu gāju;

Latv.t.dz. S.Krasnopjorova apd. Latgales polka, Sudmaliņas;

Latv.t.dz. G.Ordelovska apd. Līkumu deja;

Latv.t.dz. V.Salaka apd. Ai caunīte vāverīte, Kar, māmiņ,šūpuli,
Dziedāsim mēs māsiņas, Kam tie kalni, Naksniņa, Skaisti
dziedi lakstīgala, Es redzēju jūriņā, Ak tu meža Miķelīti,
Irbīt gūla ceļmalā;

Latv.t.dz. V.Salna apd. Pūt vējiņi;

Igauņu t.dz. V.Kotova apd. Jautrā polka;

Latv.t.dz. E.Melngaiļa apd. Es bij puika.

Polifoniski skandarbi:

H.Persels Ārija;

J.S.Bahs Menuets;

L.Mocarts Menuets;

G.Hendelis Sarabanda, Ārija;

F.Kunaus Menuets, Burē.

Oriģinālskaņdarbi:

V.Salaks Aiviekstes dzeguzīte, Mana lelle, Sonatīne;

J.Mediņš Prelūdija;

A.Žilinskis Daina, Ainava, Rotaļa;

V.Sams Stāsts;

V.Kotovs Skerco.

9. Mācību priekšmeta programmas apguves secība:

4.klase

1. Apjoms – 2 stundas nedēļā, 70 stundas gadā.

2. Kokles spēles programmas uzdevumi:

- 2.1. papildināt audzēkņu zināšanas kokles spēlē;
- 2.2. pilnveidot profesionālās dotības un tehniskās iemaņas;
- 2.3. nošu izgreznojumu(trilleris, mordents u.c.) apgūšana;
- 2.4. instrumenta skaņošanas apgūšana;
- 2.5. veicināt audzēkņu piedalīšanos koncertos, festivālos un konkursos

3.Priekšmeta saturs:

3.1. Instrukīvā tehnika:

- gammas līdz 3 zīmēm, trijskņi pretkustībā, akordi, arpēdžijas;
- 5-6 etīdes;
- 2 polifoni skaņdarbi;
- 5-6 dažāda rakstura skaņdabi;
- 1-2 izvērstas formas skaņdarbi vai skaņdarbi ar klavieru pavadījumu.

4. Pārbaudes formas:

- 4.1. mācību koncerti(I un II semestrī);
- 4.2. tehniskās ieskaite(I un II semestrī);
- 4.3. pārceļšanas ieskaite(II semestrī).

5. Ieteicamā nošu literatūra:

5.1. Instrukīvais repertuārs:

Gammas – A dur, fis moll, Es dur, c moll.

Etīdes - V.Kotovs Etīdes nr.108.-110.;

H.Boksa Etīde nr. 9;

J.Švedas Etīde nr.2., 25.;

A.Kastners Etīde nr.4.;

S.Krasnopjorovs Etīdes nr. 6., 15., 19.;

K.Černi Etīdes nr. 161., 163., 167., 168., 177., 181.

5.2. Mākslinieciskais repertuārs:

Tautas dziesmas, dejas:

Latv.t.dz. V.Kotova apd. Klējiņš, Dzeguze kūko, Es karā (i)
aiziedams;

Latv.t.dz. G.Ordelovska apd. Metieniņš;

Latv.t.dz. V.Salaka apd. Incīti, runcīti, Tumša nakte zaļa zāle, Kur tu
jāsi, mans brālīti, Līgodama upe nesa.

Polifoniski skandarbi:

H.V.Gluks Ārija;
Ž.F.Ramo Rigodons;
D.Skarlati Ārija;
F.Ž.Gosseks Gavote;
L.Bokerīni Menuets.

Oriģinālskaņdarbi:

A.Sobers Dzeguzes deja;
Ž.Senaije Kotiljons;
V.Kotovs Decimu valsis, Valsis, kaprīze;
J.Mediņš Rotaļa, Stāsts;
G.Ordelovskis Polka;
J.Švedas Prelūdija;
V.Salaks Šūpoles;
M.Musorgskis Asara.

Lielas formas skaņdarbi:

Stepulis Tēma ar variācijām;
Hohlovs Variācijas par latv.t.dz. Bēdu manu lielu bēdu.

10.Mācību priekšmeta programmas apguves secība:

5.klase

1. Apjoms – 2 stundas nedēļā, 70 stundas gadā.

2. Kokles spēles programmas uzdevumi:

- 2.1. papildināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stīlu autoru kompozīcijas, klausoties koncertus un ierakstus, zināt par komponistiem, kas radījuši repertuāru kokles spēlei;
- 2.2. turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas;
- 2.3. patstāvīga instrumenta sagatavošana darbam;
- 2.4. veicināt audzēkņu piedalīšanos koncertos, festivālos un konkursos.

3.Priekšmeta saturs:

3.1. Instrukīvā tehnika:

- gammas līdz 4 zīmēm, trijskanis ar apvērsumiem pretkustībā, akordi, arpēdžijas, D7 I pozīcijā;
- 3-4 eģides;
- 2-3 polifoni skaņdarbi;

- 5-6 dažāda rakstura skaņdabi;
- 1-2 izvērstas formas skaņdarbi vai skaņdarbi ar klavieru pavadījumu.

4. Pārbaudes formas:

- 4.1. mācību koncerti(I un II semestrī);
- 4.2. tehniskās ieskaites(I un II semestrī);
- 4.3. pārceļšanas ieskaite (II semestrī).

5. Ieteicamā nošu literatūra:

5.1. Instrukтивais repertuārs:

Gammas – Es dur, c moll, A dur, fis moll.

Etīdes - H.Boksa Etīdes nr. 17., 18., 21., 26.;

J.Švedas Etīde;

A.Kastners Etīde nr.19.;

S.Krasnopjorovs Etīdes nr. 18., 20., 21.;

K.Černi Etīdes nr. 149., 158., 197., 200., 201.

5.2. Mākslinieciskais repertuārs:

Tautas dziesmas, dejas:

Latv.t.dz. V.Kotova apd. Vediet mani kur vezdami, Pieci gadi kalpiņš biju;

Latv.t.dz. V.Sama apd. Mūs bāliņi pieguļā;

Latv.t.dz. V.Salaka apd. Trīs sidraba upītes;

Liet.t.dz. V.Sama apd. Klusa tek Nemuna;

Igauņu t.dz. M.Hermas apd. Nevaru klusēt.

Polifoniski skandarbi:

G.Marī Senlaicīga ārija;

H.Persels Prelūdija;

J.S.Bahs Prelūdija;

G.F.Hendelis Ārija no operas Rinaldo;

J.K.Fišers Fūga;

Graupners Gavote;

I.Pahelbels Fugeta.

Oriģinālskaņdarbi:

J.Švedas Vectēva pasaka, Meiteņu deja;

S.Krasnopjorovs Valsis;

J.Mediņš Miniatiurs valsis;

J.Brāmss Valsis, Ungāru deja;

J.Vītoļiņš Suitu dancis;

V.Kotovs Franču miniatūra;

V.Salaks Uz ezera;

E.Grīgs Norvēģu deja.

Lielas formas skaņdarbi:

J.Mediņš Koncerts koklei 2.d.;
R.Jermaks Sonatīne;
L.Saksonsks Divas baltkrievu tautas dziesmas;
V.Sams Variācijas par latv.t.dz. Caur sidraba birzi gāju;
V.Salaks Variācijas par krievu t.dz. Ak, sirsniņa.

11.Mācību priekšmeta programmas apguves secība:

6.(7.)klase

1. Apjoms – 2 stundas nedēļā, 70 stundas gadā.
2. Kokles spēles programmas uzdevumi:
 - 2.1. papildināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas, klausoties koncertus un ierakstus;
 - 2.2. turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas;
 - 2.3. darbs pie izpildījuma kvalitātes;
 - 2.4. iepazīties ar radniecīgajiem instrumentiem;
 - 2.5. veicināt audzēkņu piedalīšanos koncertos, festivālos un konkursos.
- 3.Priekšmeta saturs:
 - 3.1. Instrukīvā tehnika:
 - Gammas līdz 5 zīmēm, trijskanis ar apvērsumiem pretkustībā, akordi, arpēdžijas, D₇ I pozīcijā;
 - 3-4 eņģes;
 - 2-3 polifoni skaņdarbi;
 - 4-5 dažāda rakstura skaņdabi;
 - 1-2 izvērstas formas skaņdarbi vai skaņdarbi ar klavieru pavadījumu.
 4. Pārbaudes formas:
 - 4.1. mācību koncerts I semestrī;
 - 4.2. skolas beigšanas eksāmens(instruktīvais materiāls I semestrī, mākslinieciskais repertuārs II semestrī).
5. Ieteicamā nošu literatūra:
 - 5.1. Instrukīvais repertuārs:

Gammas - As dur, f moll.
Eņģes - V.Salaks Eņģe;
Šuekers Eņģe;
V.Kotovs Eņģes nr. 108.-110.,160.;
K.Černi Eņģes nr. 142., 143., 199., 217.-219., 235., 236., 238., 239.
 - 5.2. Mākslinieciskais repertuārs:

Tautas dziesmas, dejas:
Latv.t.dz. V.Kotova apd. Kalējiņš, Visi ciema suņi rēja;

Latv.t.dz. V.Sama apd. Teci rikšiem kumeliņi;
Latv.t.dz. V.Salaka apd. Pieci bērni kumeliņi, Saulīt tecēj tecēdama,
Saka brāļi koklēdami, Jo tai ievai Balti ziedi, Pār upīti
diegu vilku, Dod, dieviņ, lietum līt, Visu gadu dziesmas
krāju, Saule brauca augstu kalnu.

Polifoniski skandarbi:

I.Krebs Polonēze;
J.Kunauš Ārija;
G.F.Telemans Adagio, Fantāzija;
V.Ratgebers Allegro.

Oriģinālskaņdarbi:

V.Salaks Māras dziesmas, Līdaciņa, Tēva mājas, Poēma;
A.Lapinskas Sonatīna;
V.Paketūras Prelūdija nr.5.;
V.Kotovs Orientāla skice, Pavasaris.

Lielas formas skaņdarbi:

J.Kaijaks Variācijas;
V.Sams Variācijas par dziesmu Migla, migla;
R.Jermaks Meža pasakas;
V.Kotovs Variācijas par latv.t.dz. Vediet mani kur vezdami.